

Postarint placena u gotovom

BUDAPEST Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
106

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 MÁJUS HÓ 7
CSÜTÖRTÖK

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Amerika — vagy a halál

Molnár József és feleségének szörnyű tragédiája mögött véresen fájdalmas megállapításokra bukkan a nyomozás: A subotici malomban „B-listára” helyezett ember több mint két hónapig hiába szaladgált munka után, mindenütt zárt ajtókra talált. Az egymáshoz ragaszkodó emberpár közösen kilincsel, együtt könyörög és együtt koplal mindaddig, amíg borzalmas biztonsággal nem áll előttük az egyetlen lehetőség: az éhhalál. Akiknek alkalmuk volt tegnap a sötét novisadi hotelszobában egy pillantást vetni a két halottra, azok az összeaszott, majdnem csontig lesoványodott, élettelen két testen egy kéthónapos koplalás minden kálváriáját leolvashatták. A munkabírása teljében lévő férfi azonban nem akart meghalni. Elni, dolgozni akart. Ha itt nem, másutt. Ott, ahol lehet. Amerikában, Anatóliában, Ausztráliában, vagy Szibéria akármelyik zugában, mindegy, csak élni, élni. Es utlevelet kért a Molnár házaspár, amelynek szörnyű tragédiája itt kezdett a végkifejlés felé bontakozni. *A jobbágyság szabad költözökédsi jogának korában* — ki ne tudna ezt? — könnyebb egy kétszeres öngyilkosságot elkövetni, mint utlevélhez jutni annak, akinek errevonatkozó kérést egyszor elutasítják. Molnár József B-listás raktárnokét pedig elutasították. A harmincegy éves ember, aki ide volt kötvé ehhez a rögözhöz, amely tőle mostohán megtagadta a kenyeret, a társadalomhoz, amely megvonta tőle a munka jogát, vajjon miképpen választhatott? *Ehhalál-e, vagy öngyilkosság?* Ki ne érezné e két kiáltó kérdésben a Molnár házaspár tragédiájának egész borzalmasságát? Amikor kevély és hangos autók suhannak, amikor a korzót parfümfelhő lengi át, amikor ezerfelől pompázón hivalkodik a jólét és kényelem, akkor két egymáshoz simuló, éhes, rongyos és didergő emberpárban egy utcasarkon megfogomzik az öngyilkosság gondolata. Ki ne értené meg ezt? Tamaszuk nincs, reményük szertefoszlott, az éhség egész testüket marja és az élet szeretetét már rég kiölte belőlük a kétségbeesés. Szegény, szomorú, az élet országútján felbukó Molnár Józsefnek nem nyult senki a hóna alá, mondván: „Testvérem, embertestvérem, nékem vannak felesleges millióim. Ime, itt van ezer dinár. Néked nincsenek igényeid. Neked nem kell autó. Te nem jársz a Rivierára, éppen csak dolgozni akarsz. Még ne öld meg magad. Isten parancsa ellen vétecs. Még élj. Várj. Hiszen lehet, hogy már holnap kapsz munkát. Lehet, hogy még ma... azaz várjál csak testvérem, hiszen én is alkalmazhatlak...” Molnár Józsefnek azonban nem mondott senki semmit. Jót semmiesetre sem, rosszat talán igen. Nem láttuk a B-listás raktárnok arcát, amikor azon átviharozott a kétségbeesettség utolsó hulláma és nem láttuk reszkető kezét, amint a férjét a halálba is követő hitves szívének irányította a gyilkos Frommer csövét. A tragédiának csupán szomorú külsőségeiből ítélünk, s csak a sejtelen az, amely két halálbaindult élet vergődő fájdalma felé vezet a kutató értelmet. Es reszketve írjuk le megegyezően esett embertestvéreink, szegény Molnár József B-listás raktárnok nevét, akit a májusi ég azurkékje alól, nyíló orgonák kábító illatárja elől az örök végzetlen és mérhetetlen éjszakába üldözött ki az éhség és egy utlevél... Es eltűnődünk csendes fájdalommal: Vajjon van-e egyetlen siber Európában, akinek nincsen utlevele? (cs)

A Rádics-párt összes mandátumait igazolják

Szélcsend a politikában — Nikics a börtönben tárgyalat Rádicsal
Zagrebben biznak a megegyezésben — A zagrebi községi választások

Beograd. A főváros politikai életében a miniszterelnök és a parlamenti elnök betegsége következtében teljes a csend. Mig Trifkovic Márkó betegsége komolyabb természetű, addig Pasic betegsége nem lehet ezt mondani. Képviselői körökben azt hiszik, hogy Pasic betegsége csak addig fog tartani, amíg a kényesebb politikai kérdések, Gyorgye herceg ügye és a horvátokkal való megegyezés le nem kerülnek a napirendről.

Általános a vélemény, hogy a horvát parasztpárttal folyó tárgyalások még a tavasszal befejezést nyernek és a szerbhorvát megegyezés létrejön.

Beogradban nagy érdeklődéssel fogadják a Zagrebból érkező híreket. Dr. Nikics rádicspárti képviselő, akit Öfelsége kedden délután kihallgatáson fogadott, tegnap Zagrebbe érkezett. A délután folyamán meglátogatta a börtönben Rádics Szeptant és hosszabb ideig tárgyalat vele.

A horvát parasztpárt mandátumainak megvizsgálására kiküldött bizottság tegnap kezdte meg tárgyalatit és munkáját valószínűleg két nap alatt befejezi, úgy, hogy a jövő hét szerdáján a parlament már az összes rádicspárti mandátumokat igazolni fogja.

A zagrebi sajtó kedvező hangon ír Nikics kihallgatásáról és ama reményének ad kifejezést, hogy ez közelebb hozta a megegyezést, amely rövidesen meg lesz.

Zagrebben egyébként nagyban készülnek a községi választásokra, amelyekre a legtöbb kilátása a Rádicspártnak van. Davidovicsek ugyan igyekeznek kihasználni azt az alkalmat, hogy rádicsék a Pribicevicsekkel szövetségbe lépjenek, de az alkalmat, azonban mégis valószínű, hogy a horvát parasztpárt fog győzni a községi választásokon.

A bolgár külügyminiszter Beogradban

Kalfov tárgyalatái Nincscsel — Nyilatkozott a sajtónak

Beograd. Kalfov bolgár külügyminiszter tegnap reggel nyolc órakor Beogradba érkezett. A pályaudvaron Vakarelski bolgár követ és a követség tisztviselői fogadták Kalfovot, aki a pályaudvarról az Excelsior szállóban levő lakására hajtott.

A bolgár külügyminiszter délelőtt 10 órakor Vakarelski bolgár követ kíséretében látogatást tett a külügyminisztérium palotájában Nincscs Momcsilo külügyminiszternél. A két külügyminiszter hosszabb ideig tárgyalat. utána pedig reggeli volt Kalfov tiszteletére, amelyen a két külügyminiszteren kívül Markovics Laza és Sztogadinovics Milan pénzügyminiszter is résztvettek. A reggeli alkalmával megjelent miniszterek a két szomszédos ország egymáshoz való viszonyával foglalkoztak. Kalfov biztosította a jelenlevőket, hogy a legnagyobb jóakarattal viseltetik az SHS királysággal szemben és mindent meg fog tenni, hogy a viszony a két állam között minél bensőségesebb legyen.

Kalfov beogradi tartózkodását egyes politikai körök a legkülönbélebb módon magyarázzák. Az ellenzék azt hiszi, hogy Kalfov utjának célja egy

közös kommunista ellenes blokk megteremtése.

Kormánykörökben a leghatározottabban cáfolják ezt és azt mondják, hogy Kalfov utjának a célja a két ország közti viszony megjavítása.

Kalfov tegnap délután 5 órakor a bolgár követségben, Vakarelski bolgár követ társaságában fogadta a beogradi sajtó munkatársait. Kalfov ez alkalmával kijelentette, hogy a Cankov kormány barátságos viszonyban akar élni az SHS királysággal. Épen ezért kéri a beogradi sajtót, hogy ne közöljön olyan híreket, amelyek veszélyeztetik a két ország jóviszonyát.

Bulgáriát súlyosan veszélyezteteti a kommunizmus és a kormánynak nagy erőfeszítéseket keli tenni, hogy ezt a nemcsak Bulgáriát, hanem az egész Balkánt veszélyeztető mozgalmat lehetlenné tegye. A Cankov kormánynak csak egy célja van hogy Bulgáriát visszavezesse a konszolidáció útjára.

Végül meglegedését fejezte ki Beogradban történt fogadtatása és a Nincscsel folytatott tárgyalatá felett.

A nyilatkozat után Kalfov kijelentette munkatársunk előtt hogy Beogradból Párisba fog utazni, ahonnan visszatérve ismét Beogradban marad egy napig.

Nincscs ma utazik Bukarestbe

Beograd. Nincscs Momcsilo külügyminiszter, a külügyminisztérium politikai osztályának főnöke, a sajtó főnök és számos újságíró kíséretében ma reggel Bukarestbe utazik a kisanatant külügyminisztereinek konferenciájára. Nincscs és kísérete hajón mennek Orsovaig onnan pedig a Simpon

expresszel folytatják utjukat Bukarestbe.

A kisanatant külügyminisztereinek konferenciája május 9-én és 10-én lesz, a vendégek 11-én megtekintik Bratianu Bukarest melletti birtokát, azután pedig hazautaznak. Nincscs Momcsilo külügyminiszter 12-én érkezik meg Beogradba.

Itélet előtt a bolgár kommunista per

Halálbüntetés vár a bombapör valamennyi vádlottjára

Beogradból jelentik: A szófiai törvényszék csütörtökön, vagy pénteken hirdeti ki itéletét a szófiai katedrális ellen elkövetett merénylet tettesekének napok óta folyó bünperében. A legutóbbi tárgyaláson Filipov Todor egyetemi hallgató Ruszew belügyminiszter ellen vallott. Ruszew szerinte arra akarta rábírní, hogy valljon az SHS állam

ellen, s a tárgyaláson állítsa azt, hogy az összeesküvést a jugoszláv kormány pénzelte. A vallomás politikai körökben óriási felzűnést kelt. A tanukihallgatásokat csütörtökön fejezik be, s így az itélet csütörtök este, vagy péntekre várható. Az összes lapvélemények megegyeznek abban, hogy a bíróság valamennyi vádlottat halálra fogja itélni.

Amerikába telepítik az orosz emigrációt

Néhány nappal ezelőtt Budapestén járt Henry Raymond, a Népszövetség menekültügyi bizottságának elnöke, aki az orosz emigráció kérdésével kapcsolatos többek között a következőket mondotta a Budapestén megjelenő „Magyarország” c. lap munkatársának:

— Csehszlovákián és Jugoszlávián kívül a világnak egyetlen olyan országa sincs, ahol jobb dolgok lenne az oroszoknak, mint itt. Csehszlovákiában még kedvezőbb a helyzetük, mert a csehszlovák kormány az orosz diákokat magas ösztöndíjakkal segíti és minden tekintetben a kezükre jár, hogy pályájukat elvégezzék. A jugoszláv kormány pedig az oroszokat állami szolgálatba vonta és azoknak a Jugoszláviába menekült orosz diplomatáknak legnagyobb része, akik a cári udvar szolgálatában állottak, jelenleg a jugoszláv külügyminisztérium kötelékébe tartoznak. A menekülteken kívül Magyarországon még körülbelül hatszáz olyan orosz is van, akik a háboru folyamán mint hadifoglyok kerültek ide és mindeddig nem tértek vissza. Mi érintkezésbe léptünk a szovjetkormánnyal ezeknek a foglyoknak visszatérése tárgyában, de azt a választ kaptuk, hogy a hadifoglyoknak már bőséges idejük lett volna hazatérni, tehát a szovjetkormány most már nem hajlandó a hazatérők anyagi kiadásait fedezni. Ebben a percben a délamerikai kormányokkal folyó tárgyalatunk, mert szó van arról, hogy a menekült oroszok nagyrészét, akik Európában nem tudtak megfelelő módon elhelyezkedni, Délamerikába fogjuk szállítani.

Kiujultak a harcok Marokkóban

Párisból jelentik: A marokkói fronton ismét súlyos harcok folynak francia és a riff-csapatok között. A franciák helyzetét megnehezíti, hogy majdnem 400 kilométeres frontot kell tartaniok a kabilok guerrillacapatai ellen. Eddig főleg a nyugati szárny keveredett erős harcba, melynek kimenetele még bizonytalan. Liautey tábornagy Fezbe érkezett, hogy a hadműveleteket irányítsa. A riff-csapatok feltűnő jól vannak fölfegyverezve: a többi között jéghajókkal is rendelkeznek.

A Chicago Tribune madridi jelentése szerint a francia marokkói zónában a francia katonai hatóságok, a spanyolokkal együtt, fontos előkészületeket tesznek egy akció megindítására. Május végén Liautey tábornok Primo de Riverával együtt fogja megindítani az offenzívát a riffkabilok ellen, akik betörték a francia szférába tartozó területre.

A közös akcióra vonatkozó tárgyalatásokat a párizsi spanyol követ készíti elő, aki a napokban úgy Primo de Riverával, mint Alfonz királlyal folytatott tárgyalatásokat Abd el Krim ambíciója az, hogy megalakítsa a marokkói császárságot. Ezt a tervet akarja Franciaország Spanyolországgal együtt megakadályozni. A francia marokkói területen már több összetűzés történt a betört riffkabilokkal, akik vereséget szenvedtek és mintegy százötven embert vesztettek.

Freydenberg ezredes csapatai elérték az Uerga-folyót és a riff-kabilok részéről megszállt területeket megtisztították. A francia veszteségek jelentéktelenek. Ugy látszik, hogy Abd el Krim 20.000 emberrel új támadást szándékozik előkészíteni.

Népegészségügyi előadás lesz ma délután a novisadi Nemzeti Színházban

Dr. Markovics Lázár egészségügyi főfelügyelő kezdeményezésére mintegy két évvel ezelőtt tartották meg a novisadi Nemzeti Színházban az első ingyenes népegészségügyi előadást, amelyet azóta már számtalan, ugyanezen tárgykörbe vágó tudományos előadás követett. Ma, csütörtökön délután, három órai kezdettel ismét előadás lesz a színházban. Az előadó dr. Jojkics Vladan, az egészségügyi főfelügyelőség járványosztályának vezetőorvosa, aki a rovarok által terjeszthető fertőző betegségeket és az azok ellen való védekezés módjait ismerteti, majd dr. Markovics Lázárnak ugyanerről készült egyfelvonásos színműve kerül bemutatásra. Dr. Jojkics Vladan vetített képekkel fogja előadását illusztrálni. A belépés díjtalan.

Lovak tragédiája

a petrovaradini Dunaparton

Szerdán délelőtt több Novisadra látogatott petrovaradini polgár olyan híreket terjesztett, hogy a délelőtti folyamán a Dunaparton egy kocsi négy tiszttal a Dunába fordult. Munkatársunk a helyszínen érdeklődve a következőket állapította meg:

Gyurgyevdán délelőtti petrovaradini pékszázad parancsnoka egy tiszt kíséretében kikocsizott. A sáros talajon a kocsi erősen bepíszkóidott, s amikor a sétakocsizás végetért, a bakon ülő Hermann Heinrich kocsis parancsot kapott, hogy a kocsit a Dunában mossa meg. Hermann az épülő új hid petrovaradini pillérje mellett a lejtősparton a Dunába hajtott, de oly sebességgel, hogy a lovak nem tudták idejében megállni, s elmerültek a vízben. A parton állók csónakon siettek a fuldoló kocsis és a lovak segítségére, de csak Hermann tudták kimenteni, a két ló azonban belefutott a vízbe. Amikor Hermann látta a két ló pusztulását, a Dunába akarta magát vetni, de ebben megakadályozták. A két lovat és a kocsit később kötelekkel partravonszolták. Hermann a petrovaradini katonai kórházban vették ápolás alá. A kincstár kára 20.000 dinár.

DUNA VIZÁLLÁSA

Május 6-án reggel — — 369

Délibáb az erdőn

Irtó: Miklós Jenő

Édesanyám a pusztai kisház ablakában ült ölébe ejtette a kezét és messze a határba nézett.

Kerek kis erdő feketélt az ablakkal szemben, már a határ legszélén, talán egy órajárásnyira a házunktól. Emlékeztem, hogy még gyermekkoromban sokszor mondogatta:

— Egyszer... elmegyünk, ugy-e? oda az erdőbe. Ugy ketteskén.

— Sok ott a virág? Több, mint a kertünkben. És milyen virágok! Szarkaláb, zsálya, kankalin. Majd meglátod.

— Most gyereünk, mindjárt. Most mindjárt anyám.

— Még igen elfáradnál. Ha nagyobb leszel... nőni fogsz...

De bizony nem vártam odáig. Már másnap leszöktem a kertbe és a sövény, árkok, vízmosások mentén, bujkálva eltopogtam az erdőig.

De az erdőben aztán semmit sem találtam, talán mert nem mertem a zöld sötétbe menni és csak a szélén állodogáltam. Semmi, se virág, se madár. Lepkékre lestem. Nagy, kék, sárga lepkékre, talán nyulak fognak a tisztáson ugrándozni, de csak a fák zugtak.

Csak magas füveket láttam, ahogy tölem-felém hajladoznak. Itt akarunk mi majálst tartani?

Anyámnak nem szóltam, nem is lett volna, miről beszéljek. Csak később, később... mikor már a városi iskolába adtak, jutott eszembe néha otthon az erdő.

És amint első vakációmra hazake-

Két kisgyermek megfertőzésével

vádolnak egy novisadi polgárt

A rendőrség letartóztatta a gyanúsított apát — A nevetek a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik a nyilvánossággal

A novisadi rendőrség két nappal ezelőtt letartóztatásba helyezte egy novisadi polgárt, akit azzal vádolnak, hogy

tizenkétéves, fejletlen leányával már évek óta bűnös viszonyt folytat.

A rendőrség a nyomozás érdekében a letartóztatott apa nevét egyelőre nem közli a nyilvánossággal, s az eset részleteire vonatkozólag sem tájékoztatta eddig a sajtót. A „Délbácska” munkatársa azonban két nappal ezelőtti szemtanuja volt annak a jelenetnek, amikor a gyanúsított felesége és négy gyer-

meke megjelentek a rendőrségen, hogy a rettenetes vád ügyében tanuvallo-mást tegyenek. Alkalmunk volt megállapítani, hogy

a vádlott hároméves kisleánya is megvan fertőzve, amennyiben a kisgyermek utját gennyes és véres váladék jelezte a rendőrségi folyosón.

A kihallgatás eredménye eddig ismeretlen, s csak annyit tudunk, hogy a gyanúsított egy, a szomszédos házban lakó asszony jelentette fel, akinek a kisleány többször panaszkodott apja erőszakoskodásáról. A vizsgálat folyik.

Ma délután temetik el az öngyilkos Molnár házaspárt

A hullákat nem boncolják fel — Délután 3 órakor lesz a temetés

A halálba menekült Molnár József és Molnár Róza holtestét nem fogják felboncolni. Miután a vizsgálat kétség-telenül megállapította, hogy férj és feleség önként mentek a halálba, az ügyészség és vizsgálóbíró úgy határozta, hogy mellőzik a boncolást és megadták az engedélyt eltemetésükre.

A rendőrség tegnap még folytatta a kihallgatásokat a Molnár házaspár tragédiája ügyében. Így beidéztek és kihallgatták Kott József Telecski-utcai

vendéglőst is, akiről megírta a „Délbácska”, hogy a Molnár házaspár hétfőn este féltizenegy óráig vendéglőjében volt. Kott a rendőrségen azt vallotta, hogy mindaz, amit a „Délbácska” erre vonatkozólag írt, mindenben megfelel a tényeknek.

Miután tegnap délutánig Molnárék hozzátartozói nem jelentkeztek, a város fogja őket eltemettetni. Temetésük ma délután három órakor lesz a kórház hullakamrájából.

Az államot és várost perlik

a Futaki-utcai kilakoltatott lakók

A múlt hét végén a Futaki-ut 112. számú házból a lakáshivatal négy családot kidobott az utcára, azért, mert a háztulajdonos a házban építkezni akart.

Az utcára kitett lakók azonban nem nyugodtak bele sorsukba, hanem tovább keresik igazukat. A lakók megbízásából egy ügyvéd keresetet adott be a bírósághoz, amelyben a háztulajdonost, a várost és az államot perelte. A kereset szerint akkor, amikor a lakáshivatal engedélyt adott a Futaki-ut 112. számú ház tulajdonosának arra, hogy építsen és lakóinak felmondjon, a lakók kérésére bizottság szállott ki a

helyszínre és ez a bizottság megállapította, hogy a házban nem lehet építeni. A kereset szerint a bizottság ezen határozatáról szóló jegyzőkönyvet nem mellékelte a felelősség irataihoz és így erről a legfontosabb dokumentumról nem tudott semmit sem a szocialpolitikai minisztérium lakásbizottsága, amikor elutasította a lakók kérését a kiutasítási végzés megsemmisítése ügyében. Kimutatja ezenkívül a kereset, hogy a lakásbizottság hibát követett el, amikor jóváhagyta a novisadi lakáshivatalnak a kiutasítás ügyében hozott határozatát és ezért az állam is felelős a lakóknak okozott károkért. A város-

tól azért követelnek kártérítést a lakók, mert a lakáshivatal nem úgy járt el ebben az esetben, amint kellett volna, végül a háztulajdonost azért perlik a lakók, mert nem volt joga ahhoz, hogy a kilakoltatásukat kérje.

Jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a bíróság állásfoglalását, mivel ez ügyben rövidesen már megtartják a tárgyalást.

Megindul a kivándorlás Temerinből

A kivándorlási akció vezetője száz ember részére már megszerezte a beutazási engedélyt

A „Délbácska” hasábjain már több ízben ismertettük azt az akciót, amelyvel száz, nincstelen temerini családot akarnak kitelepíteni egy anatóliai földbirtokra, ahol a kivándorlók a jelek szerint megfelelő elhelyezkedésre találhatnak. Mint most temerini tudósítónk jelentése közli, Bernhard Nándor temerini kereskedő, az akció vezetője, aki már hosszabb ideje Angorában tartózkodik, levelet írt, s ebben bejelent, hogy a török kormánytól eddig száz ember számára sikerült kieszközölni a beutazási engedélyt. Most még csak a letelepedési engedélyt kell megszereznie, s ha ezután az érdektelt polgárok megtudják szerezni az utlevelet, a kivándorlás már a legközelebbi hetekben megindulhat. Bernhard közli még legutóbbi levelében, hogy a török kormány csupán azoknak fog letelepedési engedélyt adni, akik igazolják, hogy rendelkeznek olyan összeggel, amely a föld megművelésére szükséges eszközök bevásárlására elégséges. Hogy ez az összeg mekkora, arránéve Bernhardt levele semmi közelebbi felvilágosítást nem nyújt.

Apollo május 7-én:

NANON

Hasonnevű opera után 6 felvon. Főszereplők: Eszterházy Ágnes grófnő és Harry Liedtke.

Péntektől:

Larsacné leánya

Mész

eisrendű, darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben Krajačević faterlepén Novisad. Tel.: 165.

rültem, megint elballagtam az erdőbe. Már olyan kicsi volt, óh, olyan kicsi, hogy a fák közt átláttam az égig! Mint óriás álltam a szélén. Ha nagyot lépek, átlépek. Árnyékot alig ad. Csupa kopasz tisztás. A fát meg egyre vágják.

De édesanyám otthon mellém állt az ablakba és a karomba fogózott:

— Vigyél már az erdőbe! Legközelebb, ha megint hazajössz. Majd. Tudod, ha apa a városba megy, ketteskén csak lopva kísétálunk. Virágot szedünk. Mint egyszer... amikor még a zárdából kirándultam... csöpp kis lány voltam... de aztán ott volt... egy szöke kis fiú. Később... valahová elcsavartok a színesekkel. Ki tudja, él-e? A felhőket néztük. A többiek táncoltak... Néha most is betoppan a pusztára egy-egy csavargóféle... Mindig összeszorul a szívem. Télen, mikor a hosszú, téli esteken az utakat egészen befújja a hó, sokszor gondolok rájuk. Mindnyájukra. Borzasztó lehet most csavarogni. Imádkozom értük. El ne kárhozzanak. És utánuk nézek, ahogy a fehér országúton gondolatban csendesen eltűnnek megint... Mint a zárandokok.

Elmentem hazulról és mindkevesebbet kerültem már vissza. Az erdőnek felje se néztem. Alig állt néhány árva fája, már az édes anyám ablakjából volt csak erdő. Anyám is mind ritkábban szólt:

— Mikor megyünk hát? Veled szeretnék kísétálni. Apa mindjárt befogatna és már az udvaron nagyokat pattingatna az ostarával. Az erdő csak csendben mesél. Csendben álmodik... És még este is utánam jött régi gyermekszobámba:

— Ne utazz el már holnap! Halad, hogy zug az erdő? Édes fiam... Sokszor nézem az ablakomból, már nagyon hajladoznak erre a fák.

Néhány napot otthon maradtam, de minden délutánra közbújt valami más dolog. És esténként édesanyám egyre fáradtabban üldögélt a nagyszékben:

— Ne haragudj, édes fiam, hogy itt tartottalak. Majd legközelebb, a legközelebb.

Akkor este idegen jött közénk. Az apám hozta haza a határból. Rokonnak mondta magát. Kuszált haju, csendes, öreges emberke, kopogtatta.

Öreg, reszkető kézzel néhány boszkómutatványt akart csak bemutatni, de egy se sikerült neki. Az eltűntetett alma kigurult a kabátujjából és megpörgetett szalvétakarika az óránk ugrott

— Mégis rajtam van a boldog ember inge, — mondta pislogtatva és kurta pipájára gyújtott. Sunyin körül nézett a szobában. Nagyokat fújt. No bizony! Mikor kifogyott a borunk és hiába várt új üveggel, felállt, hogy most a szénába megy aludni. De édesanyám ránézett. Csendesen mondta:

— Én a vendégszobában ágyaztam kettőjöknek, a fiammal. Csendes, jó éjszakát. Aludjanak! Hajnalig ne beszéljessenek.

És lopva még egy pint bort küldött utánunk.

Szeme szögletéből a zárandok fitymálva nézegette a fehér ágát. Lefibálta ruháit... és akkor láttam, hogy nincsen inge. Ingének csak a melle van meg, amelyről madzagon a két manzsetája lóg le. Mindezt odacsapta egy székre és végighevert az ágyon. A bort a feje mellé állította.

— Hogy bírja itt az apád? Ebben a börtönben? Minden szegletben gondles és vergődés sir reá. Szomorúság szárad a padláskötelem. Bánat buvik a pincékben is.

Lábát átvette és a pipáját szorítyogtatta:

— Egy napig se maradnék ám a nyakatokon! Még elfelejtenék énekelni. Árokban jóízűt hortyogni. Madarakkal beszélgetni. Virágot tűzni a lyukas cipőn cifra hegyébe! Esőben állni sokáig... Látod, két kőhajításnyira innen már a Nagy Kárpátok zugnak. És hegyi patakok rohannak le...

Nem szólt többet. Soká nem tudtam elaludni, szölongattam.

Hajnal felé nyomott el csak a keserű, megriadt álom.

Éles kiáltásra ébredtem. Kis cselédünk, aki hajnalban lábujjhegyen ruháért, cipőért surrant be a szobába, most ott állt a székek között és a pusztá ingmelle, meg a zsinegen fityegő manzsetákat riadt félelemmel dobta el magától. Mintha valami hozszulábu pók ugrott volna reá.

Nevetve néztem a másik ágyra és — kiugrottam én is a szobába. Vendégünk már nem volt az ágyában.

Eltűnt az ablakon át, köszönés nélkül, mint köd és pára, de az én ingemben, ruhámban meg a cipőmben. Az ablakhoz futottam.

Mintha még láttam volna... ott... a kékhegyek elől... most fordul be... a kicsi erdőbe, ahonnan eddig is el látogatott, ahol áll még a régi majális, ahová mintha én menekültem volna most el, de ahol aztán se voltam soha-soha együtt az anyámmal.

HIREK

— **A római zarándokok figyelme!** Mindazok, akik a római zarándoklaton résztvesznek pénteken, 8-án d. u. 6 órakor jelenjenek meg a belvárosi kath. körben.

— **Meghívják a királyi párt a szubotcái hősök szobrának leleplezésére.** Szubotcán rövidesen leleplezik a hősök szobrát. A leleplezési ünnepélyre meg fogják hívni Ófelségeiket is. A napokban Gyorgyevics Dragoszláv főispán és Damjánovics tábornok a tiszai hadosztály parancsnoka Beogradba utaznak, ahol külön kihallgatáson jelennek meg Ófelségénél és meghívják az emlékszobor ünnepére.

— **A Bleer csoport képviselője Beogradban.** Az amerikai Bleer csoport megbízottja néhány nap óta Beogradban tartózkodik és illetékes helyen a kölcsön ügyében tárgyal. Tegnap a „Strossmayer” gözönszón kirándulást tett a Dunán amely alkalommal Sztójadinovics pénzügyminiszter, Bobics beogradi alpolgármester, Protics Dragomir a Nemzeti Bank kormányzója és mások is a hajón voltak. A vendégek hosszabb sétákat tettek a Dunán és ezalatt folyton tanácskoztak a kölcsönről. A tárgyalások folyamán szóba került Beograd város kölcsönének kérdése is és a Bleer csoport képviselője kijelentette, hogy érdeklődni fog milyen feltételek mellett juthatna a főváros nagyobb hitelhez.

— **A jugoszlávai bolgár emigráció mégis elkerül Nisből.** Beogradból jelentik: A kormány a bolgár eseményekre való tekintettel elhatározta a nisis bolgár emigrációkat a Gornji-Milánovácba való áthelyezését. Tegnap Atanaszov Sztambulijiski volt minisztere megjelent Markovics külügyminiszter helyettesnél és kérte, hogy a kormány álljon el ettől a szándékától, mert az emigráció jó része Nisben munkaalkalmat talált, ami Gornji-Milánovácban nehezebben menne. Markovics kijelentette Atanaszovnak, hogy kérését a kormány nem teljesítheti és rövidesen megtörténik a nisis bolgár emigráns tábor feloszlátása. A jugoszláv kormány ezzel a cselekedetével is azt akarja bizonyítani, hogy a legjobb baráti viszonyban akar maradni szomszédjaival.

(x) **Dr. Vilt Vilmos** a városi jódos gyógyfürdő orvosa szabadságra utazott.

— **Rasid mester szenzációs estélye.** Rasid neve Novisadon ma már fogalom. Ritkán láttunk művészembert kinek Novisad kényes izlésű közönségét oly teljes mértékben sikerült volna meghódítani, mint Rasidnak. Harsogó kacagás és valóságos tapsorkán jutalmazta az eddig itt nem látott érdekes és könnyezésgig kacagató kísérleteit, melyek órákon keresztül állandó derűtségben tartották az Amerikán Bár helyiségét zsufolásig megtöltött közönséget. Rasid előadásait az Amerikán Bárban tartja. Sikereit részben elősegíti az, hogy naponként teljesen új műsort ad és esténként mindig valami nem várt szenzációs meglepetéssel szolgál.

— **Egy hétéves fiú — akadémiai tag.** A Berliner Tageblatt jelenti Rómából, hogy egy hétéves fiút, Pietro Mazzini egy koncertje után a királyi filharmonikai akadémia diplomájával tüntették ki. Olasz lapok a fiút Mozarttal hasonlítják össze és hozzáfűzik, hogy Mozart 155 évvel ezelőtt, csak 14 éves korában érte el a zeneakadémikus-tisztséget. Pietor Mazzini tavaly Bécsben is adott koncertet.

— **Dinamittal tépte magát darabokra.** Prágából jelentik: Különös és borzalmas módon követett el egy 23 éves parasztlány, Haloun Chotnic öngyilkosságot, mert elhagyta kedvese: dinamit-töltényt tett a szájába és meggyújtotta. A robbanó-töltény darabokra tépte. Az öngyilkos bucsulevelet hagyott hátra, amelyben arra kéri kedvesét, hogy legalább temetésére jöjjön el; de jöjjenek lányok nagy csapatban vele és vig zene szóljon sirja körül.

(x) **Nem fog unatkozni,** ha olvasmányait a **Kardos könyvtárban,** Kralja Petra u. 19. sz. szerezi be.

A gazdag Amerika

Amerika gazdasági fölénye: a munka tökéletesebb szervezete

Előző cikkünkben rámutattunk arra, hogy a legmegbízhatóbb adatok alapján számítva, az amerikai dolgozók jövedelme arányértékben számítva négyötszöröse, vásárlóerejét tekintve pedig két és félszerese az ugyanolyan munkát végző európai munkás jövedelmének. Amerikában tehát nemcsak milliómosok vannak, hanem a dolgozók megegyezően több, mint kétszer oly jól élnek, mint nálunk Európában.

Min alapszik Amerika nagy gazdagsága? Több kedvező körülmény összejátszásán. Egyike ezeknek az Egyesült-Államok földjének nagy természeti gazdagsága. Ha az évi átlagtermés összegét elosztjuk a mezőgazdasággal foglalkozó népesség számával, magkapjuk, hogy egy fejre mennyi hozadék esik, vagyis hogy egy földdel dolgozó munkás munkáját mennyi eredménnyel honorálja a föld. Amerikában ez az egy fejre eső mezőgazdasági hozadék több, mint háromszorosa az európainak. Ami azt jelenti, hogy ugyanazon mezőgazdasági munka Amerikában kb. háromszor annyit eredményez, mint Európában. Munkásközben kifejezve: amiért Európában 28 millió munkásnak kell dolgozni, azt Amerika a föld nagy kihasználatlan östermenysége folytán 11 millió munkással elnyeri. Azaz a természet kegyelméből megtakarít 17 millió dolgos kézpárt egyéb tevékenységre.

Ugyanezt a gazdagságot észleljük az ipari nyersanyagok tekintetében. Egy bányamunkás Amerikában két és félszer több szén-tud kibányászni egy munkanap alatt a szénrétegek gazdagabb és kedvezőbb fekvése folytán, mint az európai. Az 1920. évi statisztikai adatok szerint 42 millió dolgozó tevékenykedik Amerikában. Ezeknek munkája 45 százalékkal hoz többet, mint ugyanennyi európai munkás munkája. Mily óriási többlethozadékot jelent ez.

Az amerikai gazdaság többlethozadéka azonban nem írható csak a nagyobb nyersanyag gazdagságra, hanem ezt az okosabb munkaszervezésének köszönheti. Amerikában a munka sokkal észszerűbben és gazdaságosabban van megszervezve, mint Európában. Ne gondoljuk, hogy ez egy kezdettől fogva jól átgondolt terv eredménye. A munka egyszerű organizációját a szükség, a munkáshiány teremtette meg. Mivel nem volt munkás, aki a zsákokat hordja és nem voltak zsákok, amelyekbe a búzát tegyék, az amerikai ötven évvel ezelőtt megteremtette a gabonaelevátorokat. S épenugy a termelés egyéb területein az emberi munkát legintenzívebben használó berendezéseket.

Általában a munka társadalmi szervezete sokkal szabadabb, mint nálunk. Amerikában ismeretlen fogalom a tanonc-ügy. Hol volna ott ideje valakinek három-négy évig díjazás nélküli tanulóélet végigdolgozni? Ezért aránylag ma is igen kevés az olyan ember, kit mi Európában tanult munkásnak nevezünk. Ennek következménye azután az üzemeknek az a törekvése, hogy lehetőleg kijűjjenek tanulatlan munkásokkal. Ez mindenfajta munka lehető legnagyobb leegyszerűsítéséhez, rész-munkákra való fölosztásához vezet, amelyet minden kezdő könnyen megtanulhat.

Ennek nemcsak a munkaadóra, hanem a munkásra is megvan a maga előnye, abban a nagyobb szabadságában, amelyet élvez, a munkahely könnyebb változtatása, ennél fogva a munkaalkalmak jobb kihasználása tekintetében. A fölmondási idő szintén ismeretlen fogalom Amerikában. Szilárdabb jogi kötelek nem kapcsolja össze a munkaadót és a munkást. Aki nem dolgozik megfelelően, teljes erejével, azt másnap kiteszik.

A munka mechanizálása azonban lehetővé teszi a gépek sokkal intenzívebb használatát.

Amerikában a gépek gyártják tömegcikként a lehető legbonyolultabb dolgokat is. Például a National Cash Register Co. most olyan gépeket kezd gyártani, amelyek mindegyike egymá-

gában egy teljes irodát helyettesít és szabad napjaiban még számlákat is ír. Ugyanez a cég „bankhivatalnokok-gépeket” is szállít, amelyek végtelenül komplikált számításokat tudnak elvégezni és takarékpénztárgépeket, amelyek az összeadás és kivonás mellett végzik a takarékpénztári könyvek kiállításának, valamint a könyvelésnek munkáját is.

A legnagyobb haladást azonban kétségtelenül a fölösleges munkaszünetek tervszerű kirekesztése jelenti. Erre szolgál a conveyer, vagyis a „futószalag”, amely a feldolgozandó darabot automatikusan szállítja az egyik munkástól a másikhoz, pontosan csak annyi ideig hagyván mindegyik előtt, amely feltétlenül szükséges a megfelelő munkamozdulat elvégzésére.

A futószalag mindennél jobban szabályozza a munkateljesítményt és biztosítja az üzleti számítások alapját képező munkateljesítményt. De egy teljesen a gépre és a gépiessé változtatott emberi munkára berendezett termelés, csak egységárakat, mint Amerikában mondják, strandard-árakat állíthat elő. Ennek pedig előfeltétele, hogy a fogyasztóközösségben meglegyen a hajlandóság szükségleteit ilyen egységárakkal kielégíteni, uniformizálni azt. Dacára annak, hogy Amerika népessége több mint harminc különböző népfajból rakódik össze, mégis sehol sem oly erős az egyéni különbözőségeket kirekeszteni akaró közvélemény, mint éppen Amerikában. New-Yorkban szeptember 15-ike után életveszély nélkül senki sem mehet végig szalmakalamban, s egész biztos, hogy öt percnél tovább nem marad a fején a szalmakalap.

Tehát a termelés észszerűsítése, a fogyasztás egységesítése alapján, a munka igen magasrendű organizációja az, ami a föld nagyobb gazdagsága mellett az amerikai közgazdaság nagyobb teljesítőképességének alapja. Hozzájárulnak ehhez bizonyos negatív körülmények, bizonyos európai gátlások hiánya, olyan gátlások, melyek az öreg Európában a gazdasági erők szabad mozgását megakadályozzák. Amerikában nincs minden néhány órai vasútvonalra váthat, nincs utlevél és vízum, nincsenek nyelvi és politikai nehézségek, mint a háboru óta különösen leromlott Európában és nincs hétmillió ember állandóan fegyverben, hanem mindössze csak százezer s a népek kölcsönös bizalmatlansága és féltékenysége nem vonja el a termeléstől a legjobb termelő erőket.

— **Beiratkozás az elemi iskolák első osztályába.** A novisadi tanfelügyelőség felhívja mindazon szülőket, akiknek gyermekei most jönnek majd az elemi iskolák első osztályába irasák be gyermekeiket május 1—15 közötti időben a lakásukhoz legközelebb levő elemi iskolába.

— **A kerékpárosok** ma este 8 órakor tartják megbeszélésüket a Vasárnapi kirándulás ügyében a Kopolovics különteremben (Futaki ut 38.) Tekintettel több fontos tárgy elintézésére, felkéretnek a hölgyek és urak, hogy minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

— **Ujabb kiütéscsúsz megbetegedések a Szerémségben.** A Szerémség egyes helyein újabb kiütéscsúsz megbetegedések fordultak elő. Így Vinkovcin négy, Vukovaron és Navapazován pedig egy-egy személy betegedett meg. A szeremi egészségügyi hatóságok mindent megtettek, hogy megakadályozzák a járvány tovább terjedését.

Járvány esetén

kézmosáshoz feltétlenül használandó

Milyen zászló alatt vonul be Hindenburg?

Köztársasági lobogó, vagy birodalmi fekete-vörös-arany lobogó?

Berlinből jelentik: Hindenburg berlini fogadtatásával kapcsolatban parázs vita támadt körül, hogy a fogadtatásban a fekete-vörös-arany birodalmi lobogó című köztársasági szervezet is résztvegyen-e. A jobboldali körök igyekeznek elérni, hogy ez a köztársasági szervezet lehetőleg távol tartassék az ünnepségektől. Arra hivatkoznak, hogy a köztársaságiak megjelenése a rendet és a nyugalmat veszélyeztetné. A demokratikus és köztársasági körök viszont szükségesnek tartják, hogy a köztársasági lobogó is képviselve legyen Hindenburg fogadtatásánál, nehogy csak a reakciós körök képviselői töltsék meg Berlin utcáit.

A fekete-vörös-arany birodalmi lobogó republikánus szervezet, különböző híresztelések ellenére kijelentette, hogy semmiféle tüntetésen nem hajlandó az új birodalmi elnök mellett résztvenni. Ugy látszik egyébként, hogy Hindenburg maga is legjobban szeretné, ha május tizenkettődikén a jobboldali szervezetek tüntetése is elmaradna.

A birodalmi választói bizottság mai ülésén Hindenburg vezértábornagyot, birodalmi elnöké megválasztottnak jelentette ki.

A porosz közoktatásügyi miniszter, aki a demokrata párt tagja, rendeletet bocsátott ki, amely szerint május tizenkettődikén, vagyis az a nap, amelyen az új birodalmi elnök elfoglalja hivatalát, az iskolákban szabad nap lesz és a tanítás helyett külön ünnepélyeket rendeznek, amelyeken rámutatnak a nap jelentőségére.

A dinár árfolyamai

Bécs 1143.— Prága 54.60
Budapest 1150.— Trieszt —.—

Május 6	ZÜRICH zárlat	BEOGRAD zárlat	ZAGREB zárlat
Beograd	8.335	—	—
Zürich	—	1202.—	—
Newyork	517.10	—	62.075
London	25.09	—	301.25
Páris	27.07	—	325.—
Milano	21.25	—	255.25
Prága	15.325	—	184.125
Berlin	123.10	—	—
Budapest	0.00726	—	—
Brüsszel	26.15	—	—
Bécs	0.00728	—	0.0876
Bukarest	2.35	—	—
Amsterdam	207.90	—	—
Szofija	3.775	—	—
Krisztiania	—	—	—
Szaloniki	9.55	—	—
Varsó	—	—	—

— **Tűz a bárban.** Tegnap délután negyed hét órakor a bár mestergerendája kigyulladt. A bár személyzete először Minimax és Niagara készülékekkel akarta ezt eloltani és csak akkor értesítették a tűzoltóságot a tüzről, amikor ezt nem tudták eloltani. A városi tűzoltóság néhány pillanat múlva már a helyszínen volt és 15 perc alatt eloltotta a tüzet. A kár 3—4000 dinár. A tűz valószínűleg rövidzárlat következtében keletkezett.

— **Felülvizsgálják a bánági jegyzők képesítését.** Becskerekéről jelentik: Torontál-Temes megye törvényhatósági bizottsága szűkebb bizottságot küldött ki a községi jegyzők kvalifikációjának és működésének a felülvizsgálására. Ez a szűkebb bizottság május 11-én kezd meg munkáját. Erre a napra a központi járás összes jegyzőt berendelték. A jegyzők tartoznak iskolai okmányaikat bemutatni.

— **Elutazott Beogradból a népszövetség főtákkára.** Beogradból a népszövetség főtákkára, aki néhány nap előtt bizonyos információk beszerzése céljából Jugoszláviába érkezett tegnap visszautazott Genuába. A népszövetség főtákkára eredetileg be akarta utazni az ország egyes vidékeit, de távirati értesítést kapott Genuából, hogy haladéktalanul térjen vissza.

(x) **Gőzölt bük és tölgydeszkák** mélyen leszállított árak mellett *Lišić Djurica ujfatelepen*, Temerini-ut, Csatorna tuli oldalon szerzethetők be. Telefon 306. 711-1-24

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebélben levő előfizetőinket és viszont-elárulóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Ötezerhatszáz gyermeket öltek meg tavaly Amerikában az autók. Newyorkból jelentik: Hivatalos statisztika szerint az autók a múlt évben az Egyesült Államok területén rengeteg kárt tettek az emberek épségében. Minden 24 órára 52 haláleset, 1180 sebesülés esik. Összesen 19.000 volt a halottak száma és 450.000 a sebesülteké. A halottak közt 5700 gyermek volt.

— **A Novisad—Kamenica közötti helyihajó nyári menetrendje.** A Guttman és Frank-cég Novisad—Kamenica között közlekedő helyihajójának nyári menetrendje, amely május 6-án lép életbe, a következő: Kamenicáról indul 5, 8, 10, 14, 15:30 és 19 órakor. Novisadról indul 6, 9, 12, 15, 17 és 19:30 órakor. Vasár- és ünnepnap délután a szükséghez képest a menetrenden kívül is közlekedik a hajó.

— **A „Hitélet” májusi száma most hagyta el a sajtót a következő tartalommal:** 1. Május királyánéje. — 2. Jézus sz. Szive apostol szolgálja. — Keresztény lélek. — 4. Mirjam, a fehér róza. — 5. A szeplőtlen fogantatás érme. — Kötelesség a jubileumi évben. — 7. Mindenki üdvözülhet. — 8. Jól jegyezd meg. — 9. Az igaz vallás. — 10. Saját szavaival legyőzve. — 11. A missziós mise-adomány által megváltva a rabszolgaságból! — 12. A skapulárétársulat tagjainak kötelességei. — 13. Május. — 14. Mária el nem hagy. — 15. Hírek. A hitbuzgalmi folyóirat Fátih Ferenc apátplébános és Quotidián Lajos mosorini lelkész szerkesztésében jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 50, fél évre 25 dinár. Megrendelhető Fátih Ferenc apátplébánosnál Novisadon, vagy Quotidián Lajos lelkésznel Mosorinban.

Színház

A Nemzeti Színház műsora:

Csütörtök: Mindenki orvos (Bemutató).

Péntek: Luxemburg grófia.

A német jóvátétel teljesítése után Anglia azonai kiűrteti a kölni zónát

Londonból jelentik: A versaillesi katonai bizottság, mint itteni politikai körökben hírlík, megegyezett a fontosabb kérdésekben. Berlinnek csak a jelentősebb német mulasztásokat fogják közzéadni. Május tizenharmadikán nyújtják át a jelentést a nagyköveti konferenciának és valószínűleg ugyanakkor fogják a megfelelő jegyzéket elküldeni Németországnak. A jegyzékre vonatkozóan a szövetségesek között bizonyos nézeteltérések merültek föl. Francia részről ellennyilatkozatot követelnek Berlinből, amivel az a szándékuk, hogy a tárgyalásokat kihúzzák. Anglia ezzel szemben rövid és tárgyilagos jegyzéket akar, amelyben Németországot felszólítják, hogy mulasztásait amilyen gyorsan csak lehet, tegye jóvá. Angliának az a szándéka, hogy a német jóvátétel után rögtön kiűrtik Kölni és a katonai ellenőrzést a népszövetségnek adják át. Az angol politikai körök remélik, hogy álláspontjukat sikerül elfogadtatni a franciákkal.

Sport

A novisadi kerületi tanács és az osijeki alszövetség tárgyal egy 24-re lekötendő válogatott mérkőzés ügyében. Érdeklődöttünk Popper István helyettes szövetségi kapitánynál, hogy hogyan állítaná össze Novisad válogatott csapatát, ha a mérkőzés létrejönne. Popper minden haborás nélkül a következő kész csapatot mondta tollba: Hajós—Zsivics, Dudás—Kricskov, Weisz, Ilija—Szaráz, Lenci, Breznik, Lerch, Schäffer.

Ennek a csapatnak előnyeit és hátrányait csak akkor fogjuk bíráltni, ha komolyan sor kerül a válogatott mérkőzésre.

Kisorsolták az országos bajnokság mérkőzéseinek sorrendjét. Junius 14-én vannak a selejtezők és pedig: Bácska—Ilirija Lyublyanában, Gradjanski—SASK Zágrebben, Hajduk—Jugoslavia Beogradban. 28-án az elődöntők és július 5-én a döntő Zágrebben.

Vasárnap a subotici Sport lesz a NAK vendége, a Bácska után most a Sporton a sor, hogy megvédje Subotica renoméjét. Nézetünk szerint ez aligha fog neki sikerülni a jóformában levő NAK-kal szemben.

Május 17-én olimpiai nap van és ezen a napon minden tiszta bevétel a szövetséget illeti. Erre a napra Beogradban szenzációs programot terveznek. Beograd Zagreb válogatott csapatának kínált fel revancheot, a meghívás elől aligha fog Zagreb kitérni, mert ha ezen a napon Beogradba jön a válogatott csapata, úgy a múlt évben megnyert „Sándor király serleget” öfélése személyesen fogja átnyújtani a horvátoknak. A serleg ugyanis csak most készült el. Ugyanezen alkalommal a Jugoslavia játékosai megkapnák a szövetségtől a bajnoki plaketteket.

A NAK megsürgette az alszövetségi bajnokság előmérkőzéseit. A novisadi bajnoknak a bánáti győztes „Dusan Silvivel” kellene megküzdeni, hogy esetleges győzelme után a beogradi bajnok Jugoslaviával álljon ki döntő mérkőzésre. Bár a novisadi bajnoknak nem sok esélye van a győzelemre, mégis követelni kell az alszövetségtől, hogy a bajnokságot ne csak a beogradi klubok között intézze el.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzöterem és gombáthúzás. Legújabb függöny, stor s fehérenmü minták

Tőzsde

Newyorki tőzsde
1925 május 6, 10 óra

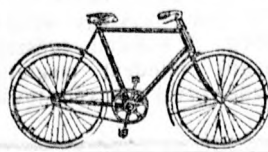
Beograd	—	Prága	296.50
London	485.25	Berlin	2380.—
Páris	521.50	Bécs	14.—
Milano	411.—	Budapest	14.—
Zürich	1934.5/8	Bukarest	—
Brüsszel	—	Amsterdam	—

Chicago terménytőzsde
1925 május 6, 10 óra

Buza	Tengeri
Május 160.—	Május 108.5/8
Július 151.25	Július 111.7/8
Szeptember 143.25	Szeptember 111.25

Irányzat: szilárd (Avala)

Jung Henrik, Novisad, Žitni trg 19. (Buza-tér)

ajánlja t. vevőközönségének gazdagon felszerelt raktárát, u. m.: új varrógépeket, kerékpárokat, valamint kerékpár gummit és mindenféle alkatrészeket. — Nagy mechanikus műhely, ahol valamennyi e szakmába vágó javítások garanciával elvégeztetnek.

492-1-12

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Városi Jódos-gyógyfürdő parkjában** levő

cukrász pavillonomat

mától kezdve újból megnyitottam. Gondoskodva mindennemű friss sütemény, desertek, fagyalt, jegeskávé, hideg és meleg kávé, tej és aludt tej kaphatók. Pontos kiszolgálás. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel **Pányi Dušan, cukrász.** 792-1-2

Piaci árak május 6-án:

Vágómarha Ia	—	10.—11.50
Borju	—	16.—
Sertés	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—
Bárány	—	13.—
Vágott hal	—	50.—
Hal	—	28.—30.—
Hal, apró	—	15.—16.—
Hízott lud	—	20.—22.—
Sovány lud párja	—	170.—200.—
Kacsa párja	—	90.—
Pulyka kiló	—	17.—
Csirke	—	65.—80.—
Tojás	—	1.25
Muhar széna	—	1.—
Szalma	—	—40

Szerkesztésért felel: **TOMÁN SANDOR**
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalata

Apró hirdetések.

FŐZNI TUDÓ mindenféle leány felvétetik
Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

ELADÓ egy használt ajtó és egy ablak
Gajeva u. 11. 815-1-2

TANONC felvétetik Krausz Samu órás és
ékszerészénél, Novisad. 817-1-2

HIRDETÉSEK

TUDJAE,

hogy hibát követ el, ha a bevásárlásnál röviden hajmosóport kér. A természetadta legszebb diszról, a hajáról van szó, ezért ennek az ápolásához a legjobb szert kell használnia. Kérje határozottan a jól ismert „**Schaumpont a fekete fejfel**” és akkor az évtizedek óta bevált és kipróbált gyártmányt fogja kapni. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerárban. — Egyedüli előállítója: **Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.**

Pontos, hogy a bevásárlásnál különösen hangsúlyozza a „fekete fejfel”

Eladó

egy teljes kis **vendéglő berendezés,** 2 1/2 méter hosszú és 75 centiméter széles új sörapparátal. A helyiség üresen kiadatik. Érdeklődni lehet: **Pasičeva ul. 32. sz.** 4-4

Mérlegképes főkönyvelő

vállal mérlegképzést, könyvlefejtést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, üzletek, vállalatok liquidálását, állandó óráknyvelést s a könyvitelnek gyakorlati tanítását. 818 **Cím a kiadóban.** 1-8

Több évi gyakorlattal bíró

hivatalnoknő,

ki a könyvelésben és az irodai munkákban nagy jártassággal bír, junius 1-ére állást keres. Cím a kiadóban. 819-1-1

ÖSSZECSUKHATÓ KERTISZÉKEK

kaphatók és egyéb polgári butorok

Lenkey asztalosnál

NOVISAD,
Uspenszka u. 12. szám.
806-1-8

Vásár-hirdetmény.

A novisadi országos állat és kirakodó vásár 1925. május 16., 17. és 18-án a Pirosi-uton a református temető mellett fog megtartatni, melyre mindenféle állatnak vérsmentes helyről leendő felhajtása szabályszerű marhalevéllel meg van engedve.

Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik elárúsítás céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árusítás a vásáron.

Ez a rendelet úgy az idegenekre, valamint a helybeliekre is vonatkozik.

Az árusító helyek kiosztása és ellenőrzése végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni.

Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárúsító helyet a vásáron.

A vásártéren senkinek sem szabad árusító helyét elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza.

Novisad szab. és kir. város rendőrkapitányi hivatal, 1925. május 1-én.

Főkapitányi hivatal.

Határozat.

A rendőrfőkapitányi hivatal a városi tűzoltó szabályzat 22. §-a alapján a következőket rendeli el:

Ha a tűzoltó autók tüzhöz kivonulnak, szirénával vagy kürttel adnak jelet, ez alkalommal az összes közlekedési eszközöknek ki kell térni előlük az ut jobb oldalára és addig ott maradni, amíg az autók nem mennek el.

Ezt azért kellett elrendelni, mert a kocsik és autók szabálytalanul közlekednek és ezáltal megakadályozzák a városi tűzoltóság gyors és szabad mozgását, ami által egyrészt az utca forgalmát veszélyeztetik, másrészt pedig a tűz gyors eloltása elé gőrdítenek akadályokat.

Az ezen rendelet ellen vétőket az 1879. évi 40. t. c. 141. §-a alapján fogják megbüntetni.

Novisad város rendőrfőkapitányi hivatala 1925. április 24.

Mihaldzsics
rendőrfőkapitány.

Hirdetmény.

Ezennel kihirdetjük, hogy Novisad város házipénztárának, a nyugdíj és árva alap költségvetése az 1925. évre elkészült és ma 15 napra közszemlére tettett és minden nap betekinthező a városi számvevőség irodájában (II. em. 42. szám) a hivatalos órák alatt.

Novisad, 1925. április 27.

Városi Tanács.

Egy jó házból való fiu

tanoncra

azonnal felvétetik

Ertl Bálint ékszerész

és órásnál, Kralja Petra 30.
748-1-1